

kai irányzat, illetve a „sorsbeli azonosság” mint élethelyzet. Művészeti-esztétikai vonulataiban is tágas ez a kör: a népies epigonizmustól (erre a receptre szövődtek egyébként a szocreál regények és versek is) egészen a Juhász Ferenc, Nagy László, Kormos István és mások által művelt népi szürrealizmusig. Politikailag a népi mozgalom megőrizte eredeti ideológiáját: a népi, a lent lévő – elsősorban falusi emberek – beemelését a nemzetbe, s az egész nemzet újra európaivá emelkedését. Harcuk és szembenállásuk a két háború között fennálló jobboldali államisággal, majd a szélsőbalos diktatúrával, illetve (előbb és később is) a magyarság jövőjét más stratégiai sémába állító (neo)liberális oldallal történelmi perspektívába helyezve reális és termékenynek mutatkozó (*ténylegesen baloldali*) jövőképet jelentett – és jelent ma is. Politikai és irodalmi vonatkozásában egyaránt.

Ács Margit *jó olvasó*. Szívós, türelmes, ha kell, nagylelkű. Ha érdeklí valami, keresztül küzdi magát mégoly nehéz olvasmányokon is. Szép küzdelemben hódítja meg – például – Szilágyi István *Hollóidő* című komplikált regényének világát, s lesz értő és rokonszenves tolmácsolója, magyarázója e regényvilágnak, e regény szokatlan eszközrendszerének. Ugyanez az önbecsülő kíváncsiság fűti – például – Tózsér Árpád költészetének és a szerző világképének a megértése kísérletei során. Kertész Imre *Sorstalanságáról* ő írta az első érdemleges kritikát még 1975-ben (amit aztán persze igyekeztek elfelejtetni az ellentábor egyes tollnokai), még hozzá méltányos, színvonalas, harminc év után is igaz kritikát.

Ács Margit *jó író*. Hitelességét leginkább kételkedéseinek ellenpróbáival, nyitottságával, következetes etikai tartásával alapozza meg és építi mind erősebbre – évtizedek óta. Esszéiben jelen van a szépíró, és ez nem éppen mindennapi, megszokott minőségi elem (és színező erő). Mondatai hajlékonyak, gyakran cizelláltak, érzelmeit nem rejtí véka alá. Gondolatainak megszületési folyamatát is megosztja az olvasóval, nem ritkán gyötrődve kételkedik, ha kell, önrevíziót tart, nem egyszer magára ismerhet benne az érdeklődő olvasó. Mintha önmagát is hallaná. És valóban: önmagát is hallja.

Monostori Imre

